

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS
ĮSTATYMO NR. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20¹, 20², 22¹, 49, 64 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 20⁴ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS**

2023 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Pagrindinis šio įstatymo uždavinys – siekti, kad 2030 metais energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių energijos dalis, palyginti su šalies bendroju galutiniu energijos suvartojimu, sudarytų ne mažiau kaip ~~50 procentų~~ **55 procentus** ir kad ši dalis toliau būtų didinama, tam panaudojant naujausias ir veiksmingiausias atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo technologijas ir skatinant energijos vartojimo efektyvumą.“

2. Pakeisti 1 straipsnio 5 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) 2030 metais elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalį, apskaičiuojamą šio įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, palyginti su šalies bendroju galutiniu elektros energijos suvartojimu, siekti padidinti ne mažiau kaip iki ~~70 procentų ir siekti, kad 2045 metais ši dalis sudarytų~~ 100 procentų;“.

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį nauja 28¹ dalimi:

„28¹. Grynasis atsiskaitymas – nepriklausomo elektros energijos tiekėjo taikomas bendras atsiskaitymas su elektros energijos vartotoju, kuriam priskirtas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginys ar jo dalis arba kuris nuosavybės ar kitais teisėtais pagrindais valdo tokį įrenginį ar jo dalį, už šiam vartotojui patiektą elektros energiją ir (ar) kitas susijusias paslaugas ir vartotojo iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją.“

2. Buvusią 28¹ dalį laikyti 28² dalimi.

3 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 5 straipsnio 1 dalį 9¹ punktu:

„9¹) nustato atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtros sąlygas, kai šių elektrinių galia viršija šiame įstatyme nustatytas galias;“.

4 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusiu galios 11 straipsnio 3 punktą.

~~3) nustato elektros energijos, suvartojamos šilumos siurblių (turinčių į kompresorių patenkančios elektros energijos apskaitos prietaisus) darbui, lengvatinius tarifus;~~

5 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 14 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Statyti, įrengti elektrinę ar didinti elektrinės leistiną generuoti galią planuojantis asmuo, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, parengia ir teikia elektros tinklų operatoriui prašymą pasirašyti ketinimų protokolą, kaip tai nurodyta Elektros energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje, ir pateikia Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą. Atskiرو ketinimų protokolo sudaryti ir papildomo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikti nereikia, kai prie veikiančios ar vadovaujantis šio įstatymo nustatytais reikalavimais statomos atsinaujinančius

išteklius naudojančios elektrinės papildomai numatoma įrengti kitą atsinaujinančius išteklius naudojančią elektrinę ir (ar) kaupimo įrenginį, ir nėra didinama leistina generuoti galia. Šiuo atveju asmuo kreipiasi dėl galiojančio ketinimų protokolo pakeitimo, o jo pateiktas prievolių įvykdymo užtikrinimas taikomas visoms pagal ketinimų protokolą statomoms elektrinėms ir (ar) kaupimo įrenginiams, visai įrengtajai ir leistinai generuoti galiai.“

2. Papildyti 14 straipsnį 15¹ punktu:

„15¹. Asmenys, siekiantys pakeisti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ar Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka vykdomą ar planuojamą vykdyti veiklą elektros energetikos sektoriuje, elektroninių ryšių priemonėmis pateikia prašymą elektros tinklų operatoriui dėl galimybės vykdyti kitą veiklą elektros energetikos sektoriuje. Elektros tinklų operatorius, atsižvelgdamas į elektros energetikos sistemos pralaidumus, skirtus Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2¹ dalyje ir 39 straipsnio 2¹ dalyje nurodytiems prioritetams, esant laisvų elektros energetikos sistemos pralaidumų visai siekiamai rezervuoti leistinai generuoti galiai, informuoja asmenį apie galimybę pakeisti vykdomą ar planuojamą vykdyti veiklą elektros energetikos sektoriuje, o nesant laisvų elektros energetikos sistemos pralaidumų visai siekiamai rezervuoti leistinai generuoti galiai, informuoja apie tai, kad veiklos keitimas nėra galimas.“

6 straipsnis. 20¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 20¹ straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Gaminančių vartotojų ir asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų, elektrinės gali būti statomos, įrengiamos ir eksploatuojamos Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka kitų asmenų, turinčių leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją, ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrių. Tokiu atveju gali būti statomos ir įrengiamos tik naujos atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės, kurių statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga.“

2. Papildyti 20¹ straipsnį 8¹–8² dalimis:

„8¹. Asmenys, planuojantys vykdyti ir vykdančys energetikos veiklą pagal šio straipsnio 8 dalies nuostatas, turi laikytis šių veiklos sąlygų:

1) statyti ir įrengti tik naujas atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurių statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga;

2) atitikti technologinį, finansinį ir vadybinį pajėgumą pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą tvarką;

3) nustatyti ne didesnę kaip 10 procentų rezervavimo mokestį nuo elektrinės ar jos dalies nuomos mokesčio už visą nuomos sutarties laikotarpį vertės arba nuo elektrinės ar jos dalies rezervavimo ir (ar) pirkimo–pardavimo sutartyje nurodytos galutinės vertės;

4) šios dalies 3 punkte nurodytų sutarčių nevykdymo atveju, kai nėra perleidžiama sutartyje nustatyta elektrinė ar jos dalis ne dėl gaminančio vartotojo kaltės, gaminančiam vartotojui išmokėti kompensaciją, apskaičiuojamą rezervavimo mokestį padauginus iš trijų.

8². Asmenys, planuojantys vykdyti ir vykdančys energetikos veiklą pagal šio straipsnio 8 dalies nuostatas, turi atitikti šiuos minimalius kriterijus:

1) asmeniui nėra iškelta nemokumo byla;

2) asmeniui nėra pradėta reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūra;

3) fizinis asmuo ar juridinio asmens vadovas neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo ir (ar) dėl juridinio asmens dalyvio – juridinio asmens, turinčio ne mažiau kaip 10 procentų juridinio asmens akcijų, pajų, dalininkų įnašų, per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir (ar) įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už šias nusikalstamas veikas: dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, nusikalstamo susivienijimo organizavimą arba vadovavimą jam, kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą, sukčiavimą, turto pasisavinimą, turto iššvaistymą, kreditinį sukčiavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą, neteisėtą vertimąsi ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla, nusikalstamą

bankrotą, mokesčių nesumokėjimą, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, apgaulingą apskaitos tvarkymą ar šias veikas atitinkančias nusikalstamas veikas pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus;

4) asmeniui ar jo turtui nėra pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės.“

7 straipsnis. 20² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20² straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„20² straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų veiklos sąlygos ir bendrieji principai

1. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusas suteikiamas šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytai veiklai vykdyti pelno nesiekiančiam juridiniam asmeniui, kurio veikla pagrįsta atviru ir savanorišku dalyvių dalyvavimu. Pelno nesiekiantis juridinis asmuo atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą įgyja leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidimo gaminti elektros energiją išdavimo metu, jeigu jis atitinka šio straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus. Kai pelno nesiekiantis juridinis asmuo siekia įgyti išteklių energijos bendrijos statusą turėdamas leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidimą gaminti elektros energiją, jis Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikia deklaraciją dėl atitikties šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams, kai veiklą planuoja vykdyti elektros energetikos sektoriuje, arba šilumos įrenginių techninės būklės patikrinimo pažymos išdavimo metu, kai veiklą planuoja vykdyti šilumos sektoriuje. **Kai Elektros energetikos įstatyme nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimas gaminti elektros energiją nereikalingas, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusas suteikiamas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka.** Konkretaus pelno nesiekiančio juridinio asmens veiklą reglamentuojantys įstatymai atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai taikomi tiek, kiek tai neprieštarauja šiam įstatymui.

2. Pelno nesiekiantis juridinis asmuo, siekiantis įgyti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą ir jį įgijęs, turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) jo dalyviais yra fiziniai asmenys ir (ar) vidutinės, mažos ir labai mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, ir (ar) kiti pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, ir (ar) savivaldybės, ir (ar) ~~savivaldybės valdomos įmonės ir savivaldybės įstaigos~~;

2) ne mažiau kaip 51 procentas balsų dalyvių susirinkime priklauso šios dalies 1 punkte nurodytiems dalyviams, gyvenantiems ar veikiantiems apskrityje, kurioje planuojama statyti ar įrengti atsinaujinančių išteklių energijos ~~bendrijai~~ **bendrijos** nuosavybės teise ~~ar kitais teisėtai pagrindais priklausanči~~ **valdomą** energijos gamybos įrenginį (įrenginius);

3) pelno nesiekiančio juridinio asmens steigimo dokumentuose nustatytas ~~pagrindinis~~ tikslas – **vystyti vietos bendruomenes, tai yra** teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą savo dalyviams ar tą naudą teikti vietose, kuriose ji vykdo veiklą, ir jos pagrindinis tikslas nėra pelno siekimas.

3. Pelno nesiekiančio juridinio asmens, siekiančio įgyti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą, steigimo dokumentuose, be pelno nesiekiančio juridinio asmens veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytų reikalavimų, taip pat nurodoma tvarka:

1) kuria priimami sprendimai dėl pagamintos energijos realizavimo;

2) dėl energijos gamybos įrenginių administravimo ir priežiūros;

3) dėl pajamų, gautų vykdant energijos gamybos veiklą, paskirstymo.

4. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai, siekiančiai dalyvauti šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytame aukcione, netaikomos šio įstatymo 20 straipsnio 16–20 dalių nuostatos.

5. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, norėdama savo dalyviams ar kitiems vartotojams tiekti nuosavybės ~~ar kita~~ teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą šilumą, turi atitikti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme ir kituose teisės aktuose šilumos tiekėjui nustatytus reikalavimus.

6. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, norėdama savo dalyviams ar kitiems vartotojams parduoti nuosavybės ~~ar kita~~ teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją, turi sudaryti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį ir atitikti nepriklausomam elektros energijos tiekėjui nustatytas sąlygas ir reikalavimus, kaip tai nurodyta Elektros energetikos įstatyme **įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje**. Už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais ir už kitas operatoriaus teikiamas paslaugas atsiskaitoma Elektros energetikos įstatymo 46¹ straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytomis sąlygomis.

7. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija turi teisę nuosavybės ~~ar kita~~ teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją savo dalyviams parduoti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatyta kaina, kuri gali būti lygi nuliui. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos dalyviai šią elektros energiją naudoja savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti.

8. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija nuosavybės ~~ar kita~~ teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją taip pat gali parduoti Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais arba nepriklausomam elektros energijos tiekėjui.

9. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba tikrina, prižiūri ir kontroliuoja, ar atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos atitinka šio straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas. Jeigu atsinaujinančių išteklių energijos bendrija pažeidžia šio straipsnio 2 ir (ar) 3 dalies nuostatas, sprendžiama dėl leidimo gaminti elektros energiją galiojimo sustabdymo ar panaikinimo Elektros energetikos įstatymo 17 straipsnyje nustatyta tvarka. **Kai Elektros energetikos įstatyme nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimas gaminti elektros energiją nereikalingas, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai pažeidus šio straipsnio 2 ir (ar) 3 dalies nuostatas, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusas panaikinamas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka.** Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos vykdomai atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų priežiūrai *mutatis mutandis* taikomos Energetikos įstatymo 24¹ ir 36 straipsnių nuostatos.

10. Savivaldybės įvertina ir viešai savo interneto svetainėse skelbia informaciją apie joms nuosavybės teise priklausančius žemės sklypus ir kitas vietas, kuriuose gali būti statomi ar įrengiami atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos energijos gamybos įrenginiai.

11. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai netaikomos šio įstatymo 20¹ straipsnio nuostatos.

12. Atsinaujinančių išteklių energijos ~~bendrijai–bendrijos priklausančių~~ **nuosavybės teise valdomų** energijos gamybos įrenginių statyba ir eksploatavimas vykdomi vadovaujantis bendraisiais įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytais veiklos energetikos sektoriuje leidimų išdavimo, projektavimo ir statybos, teritorijų planavimo, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, aplinkos apsaugos ir kitais susijusiais reikalavimais.

13. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, veikianti kaip konkretus elektros energijos rinkos dalyvis, prisiima visas iš to atsiradusias teises ir pareigas, nustatytas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose.

14. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų investicijos įsigyjant ir įrengiant naujus atsinaujinančius išteklius naudojančius energijos gamybos įrenginius, kurių statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga, skatinamos iš šio įstatymo 20 straipsnio 24 dalyje nurodytų paramos šaltinių. Pasinaudojus šiais paramos šaltiniais, netenkama galimybės naudotis skatinimo priemone, nurodyta šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte.

15. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos dalyviai nepraranda savo turimų elektros energijos vartotojo teisių ir pareigų, išskyrus vartotojo teisę rinktis nepriklausomą elektros energijos tiekėją, kuri gali būti apribota atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos įstatuose nustatyta tvarka balsuojant dėl teisės rinktis nepriklausomą elektros energijos tiekėją.

16. Lietuvos energetikos agentūra parengia ir savo interneto svetainėje paskelbia rekomendacijas dėl atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų veiklos sąlygų.“

8 straipsnis. Įstatymo papildymas 20⁴ straipsniu

Papildyti Įstatymą 20⁴ straipsniu:

„20⁴ straipsnis. Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, apskaita taikant grynąjį atsiskaitymą

1. Asmenys, nurodyti šio straipsnio 2 dalyje, su pasirinktu nepriklausomu elektros energijos tiekėju sudaro sutartį dėl grynojo atsiskaitymo ir susitaria dėl asmens atsiskaitymo už disbalansą nepriklausomam elektros energijos tiekėjui, išskyrus atvejus, kai asmuo, vadovaudamasis šio įstatymo 3 straipsnio 4 dalimi, yra atleistas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą. Grynasis atsiskaitymas vykdomas laikantis šių sąlygų:

1) nepriklausomas elektros energijos tiekėjas nuo einamųjų metų balandžio 1 dienos iki kovo 31 dienos 2 metus (toliau – apskaitos laikotarpis) virtualioje asmens sąskaitoje kaupia lėšų sumą, apskaičiuojamą asmens pagamintos ir į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekį padauginus iš su asmeniu sutartos fiksuotos arba kintamosios elektros energijos kainos;

2) virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma didinama suma, kurią asmuo sumoka nepriklausomam elektros energijos tiekėjui pagal šios dalies 5 punkte nurodytą sąskaitą;

3) virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma mažinama suma, kuri apskaičiuojama nepriklausomo elektros energijos tiekėjo asmeniui patiektos elektros energijos kiekį padauginus iš asmens ir nepriklausomo elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytos elektros energijos kainos be pridėtinės vertės mokesčio ir (arba) sumos už kitas susijusias paslaugas;

4) jeigu pasibaigus kalendoriniam mėnesiui virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma, apskaičiuota vadovaujantis šios dalies 3 punktu, yra didesnė už nulį arba lygi nuliui, nepriklausomas elektros energijos tiekėjas asmeniui pateikia sąskaitos balansą;

5) jeigu pasibaigus kalendoriniam mėnesiui virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma, apskaičiuota vadovaujantis šios dalies 3 punktu, yra mažesnė už nulį, nepriklausomas elektros energijos tiekėjas išrašo sąskaitą už suvartotą elektros energijos kiekį, padauginimą iš asmens ir elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytos kainos su pridėtinės vertės mokesčiu;

6) pasibaigus apskaitos laikotarpiui keičiant nepriklausomą elektros energijos tiekėją, parduodant elektrinę arba nutraukus elektros energijos gamybos veiklą, asmeniui išmokama virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma, kai ji yra didesnė už nulį. Nepriklausomas elektros energijos tiekėjas lėšas išmoka per 10 kalendorinių dienų nuo asmens prašymo dėl lėšų išmokėjimo, kuriame privalo būti nurodyta banko ar kitos kredito įstaigos sąskaita, į kurią pervedamos lėšos, nepriklausomam elektros energijos tiekėjui pateikimo dienos. Ši lėšų suma laikoma asmens pajamomis, nuo kurių turi būti vykdomi įsipareigojimai, susiję su mokesčių mokėjimu.

2. Grynasis atsiskaitymas taikomas šiems subjektams:

1) nebuitiniam gaminančiam vartotojui, išskyrus ne pelno siekiančius juridinius asmenis;

2) gaminančiam vartotojui, kuris nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo vėjo elektrinę ar jos dalį.

3. Grynąjį atsiskaitymą turi teisę pasirinkti šie subjektai:

1) nebuitinis gaminantis vartotojas, kai šis asmuo yra ne pelno siekiantis juridinis asmuo;

2) atsinaujinančių išteklių energijos bendrija ar jos dalyviai (išskyrus atsinaujinančių išteklių energijos bendrijas, nurodytas Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 21 dalies 1 punkte);

3) piliečių energetikos bendrija, jos dalininkai, nariai ar dalyviai (išskyrus atsinaujinančių išteklių energijos bendrijas, nurodytas Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 21 dalies 1 punkte);

4) aktyvusis vartotojas;

5) kitas asmuo, elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis ir vartojantis savo reikmėms ir ūkio poreikiams, kuriam nėra suteiktas šiame įstatyme ar Elektros energetikos įstatyme nurodytas statusas.

4. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti subjektai, nusprendę elektros energijos vartojimo vietoje vykdyti veiklą pagal šio straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas, elektroninių ryšių priemonėmis apie tai informuoja nepriklausomą elektros energijos tiekėją, su kuriuo jie yra sudarę elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį. Nepriklausomas elektros energijos tiekėjas parengia ir su šiuo subjektu pasirašo sutartį dėl grynojo atsiskaitymo ir apie jos įsigaliojimo datą informuoja skirstomųjų tinklų operatorių.

5. Šio straipsnio 2 dalyje ir šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodyti subjektai nuo šio straipsnio 4 dalyje nurodytos sutarties dėl grynojo atsiskaitymo įsigaliojimo datos elektrinės eksploatavimo laikotarpiu toje elektros energijos vartojimo vietoje netenka teisės naudotis šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodytais elektros energijos kiekio apskaitos principais. Kai šio straipsnio 2 dalyje ir šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodyti subjektai iki šio straipsnio 4 dalyje nurodytos sutarties dėl grynojo atsiskaitymo įsigaliojimo datos vykdė veiklą vadovaudamiesi šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodytais elektros energijos kiekio apskaitos principais, per kaupimo laikotarpį sukauptas elektros energijos kiekis, išreikštas pinigine išraiška pagal gaminančio vartotojo ir nepriklausomo elektros energijos tiekėjo tarpusavio sutartyje nustatytas sąlygas, gaminančio vartotojo sprendimu perkeliamas į gaminančio vartotojo virtualią sąskaitą arba yra išmokama kompensacija vadovaujantis šio įstatymo 21¹ straipsnio 2 dalies 4 punktu.

6. Šio straipsnio nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir garantinio elektros energijos tiekimo atveju.“

9 straipsnis. 22¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisi 22¹ straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Jūrinės teritorijos dalis (dalys) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai naudojama (naudojamos) tik turint Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos išduotą leidimą plėtrai ir eksploatacijai. Leidimas plėtrai ir eksploatacijai išduodamas 41 metams. Leidime plėtrai ir eksploatacijai nurodoma atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių leistina generuoti galia ir įrengtoji galia, numatytos Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje. Šio leidimo galiojimo terminą pratęsia Valstybinė energetikos reguliavimo taryba neribotą kartų skaičių valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių, **kitų aplinkybių, kai nėra leidimo turėtojo kaltės ir kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti**, buvimo laikotarpiui, jeigu leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kreipdamasis dėl leidimo galiojimo termino pratęsimo, pateikia įrodymus, kad šio straipsnio 25 dalies 1 ir 2 punktuose numatytas sąlygas įvykdyti buvo vėluojama ar leidimo pratęsimo atveju suplanuotus darbus atlikti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių, **kitų aplinkybių, kai nėra leidimo turėtojo kaltės ir kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti**.“

2. Pakeisti 22¹ straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Leidimus plėtrai ir eksploatacijai Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išduoda konkurso būdu. **Valstybinė energetikos reguliavimo taryba patikslina leidimą plėtrai ir eksploatacijai jame nurodydama faktiškai įrengtos elektrinės įrengtąją ir leistiną generuoti galias, kai asmeniui išduodamas leidimas gaminti elektros energiją Elektros energetikos įstatyme nustatyta tvarka.**“

3. Pakeisti 22¹ straipsnio 10 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad, konkurso dalyvį pripažinus konkurso laimėtoju, laimėtojas, įgyvendindamas elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projektą, įsipareigoja laikytis Vyriausybės nustatytų reikalavimų, kurie susiję su šiltnamio efektą

sukeliančių dujų išmetimo mažinimo tikslais, investicijomis į aplinkos apsaugą, parama, kurios dydis apskaičiuojamas dauginant praėjusiais kalendoriniais metais pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį iš 1 euro už 1 MWh ir kuri Vyriausybės nustatyta tvarka skiriama vietos bendruomenėms, **kurią sumoka šio įstatymo 13¹ straipsnyje nurodytam administratoriui ir kuri administruojama Vyriausybės nustatyta tvarka**, taip pat kurie susiję su mažų ir vidutinių įmonių įtraukimu į projekto įgyvendinimą;“.

4. Pakeisti 22¹ straipsnio 10 dalies 16 punktą ir jį išdėstyti taip:

„16) pateikę informaciją apie pagrindinius planuojamo įgyvendinti elektrinių plėtos jūrinėje **bei susijusios infrastruktūros statybos jūrinėje ir sausumos teritorijoje teritorijose** projekto etapus, planuojamus statybų ir kitų susijusių darbų įgyvendinimo tvarkaraščius, kuriuose įtvirtinti terminai negali būti ilgesni negu šio straipsnio 25 dalyje nustatyti terminai, planuojamus finansavimo šaltinius bei kitą Vyriausybės nustatytą su elektrinių plėtos jūrinėje **bei susijusios infrastruktūros statybos jūrinėje ir sausumos teritorijoje teritorijose** projektu susijusią informaciją ir įsipareigojimą laiku ir tinkamai laikytis pateiktų elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo terminų bei kitų teisės aktuose nustatytų įsipareigojimų;“.

5. Pakeisti 22¹ straipsnio 19 dalį ir ją išdėstyti taip:

„19. Konkurso laimėtojas, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, įgyja teisę naudoti jūrinės teritorijos dalį (dalis), nustatytą (nustatytas) Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje, atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai, statybai ir eksploatacijai. Leidimas plėtrai ir eksploatacijai taip pat suteikia teisę naudoti jūrinę teritoriją šioms elektrinėms reikalingai infrastruktūrai įrengti ir teisę **įgyvendinti teritorijų planavimo dokumento (dokumentų), skirtu (skirtų) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, planuojamoms plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prijungti prie elektros perdavimo tinklų, sprendinius**. Konkretias sausumos ir jūrinės teritorijos naudojimo sąlygas nustato Vyriausybė arba Vyriausybės įgaliota (įgaliotos) institucija (institucijos). Valstybinės žemės patikėtinio sutikimas dėl valstybinės žemės naudojimo atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai, statybai, eksploatacijai jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), nustatytoje (nustatytose) Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje, ir su jomis susijusios šio straipsnio 18 dalyje nurodytos infrastruktūros, **suplanuotos teritorijų planavimo dokumentu (dokumentais), skirtu (skirtais) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, prijungti planuojamoms plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prie elektros perdavimo tinklų, plėtos ir statybos sausumos ir jūrinėje teritorijose nereikalingas**.“

6. Papildyti 22¹ straipsnį 19¹ ir 19² dalimis:

„19¹. Konkurso laimėtojo inžineriniams tinklams įrengti ir eksploatuoti reikalingais servitutais, suprojektuotais teritorijų planavimo dokumento (dokumentų), skirtu (skirtų) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, planuojamoms plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prijungti prie elektros perdavimo tinklų, sprendiniais, esant techninėms galimybėms, turi teisę naudotis ir kiti jūrinių teritorijų, skirtų atsinaujinančių energijos išteklių plėtojimui, konkursų laimėtojai ir (arba) perdavimo tinklų operatorius, nepažeisdami viešpataujančiojo daikto, kuriam nustatytas pirmesnis servitutas, savininko teisėtų interesų ir teisės aktais pagrįstų reikalavimų dėl inžinerinių tinklų tiesimo bei atstumo tarp inžinerinių tinklų. Įvykdžius visus teisės aktais pagrįstus viešpataujančiojo daikto savininko reikalavimus dėl inžinerinių tinklų tiesimo bei atstumo tarp inžinerinių tinklų arba negavus šių reikalavimų per 20 darbo dienų nuo prašymo pateikimo viešpataujančiojo daikto savininkui dienos, laikoma, kad yra gautas viešpataujančiojo daikto, kurio naudai nustatytas pirmesnis servitutas, savininko sutikimas. Tokiu atveju inžinerinių tinklų techninės priežiūros, remonto, rekonstravimo ir modernizavimo tvarką viešpataujančiųjų daiktų savininkai nustato tarpusavio susitarimu.

19². Jei teritorijų planavimo dokumento (dokumentų), skirtu (skirtų) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, planuojamoms plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prijungti prie elektros perdavimo tinklų, sprendinių pagrindu administraciniu aktu ar kitais Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytais pagrindais nustatomi servitutai

skirtingiems viešpataujančiųjų daiktų savininkams, ir servitutų teritorijos persidengia, jų savininkai privalo tarpusavyje sudaryti susitarimą dėl teritorijos (teritorijų), kuriai (kurioms) nustatyti servitutai, naudojimo ir priežiūros bei inžinerinių tinklų eksploatavimo ir priežiūros sąlygų, kurios negali prieštarauti Lietuvos Respublikos specialiujų žemės naudojimo sąlygų įstatymui ir Civiliniam kodeksui.“

7. Pakeisti 22¹ straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:

„20. Konkurso laimėtojas, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, turi atlikti jūrinės teritorijos tyrimus ir kitus veiksmus, kurie yra reikalingi elektrinių jūrinėje teritorijoje ir šio straipsnio 18 dalyje nurodytos infrastruktūros plėtrai ir statybai tinkamai įgyvendinti, **taip pat atlyginti Energetikos ministerijos patirtas išlaidas, susijusias su teritorijų planavimo dokumento (dokumentų), skirto (skirtų) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, planuojamoms plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prijungti prie elektros perdavimo tinklų, įgyvendinimu.**“

8. Pakeisti 22¹ straipsnio 25 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) per 6 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti leidimą gaminti elektros energiją ketinimų protokole nurodytai elektrinės leistinai generuoti galiai, **išskyrus atvejus, kai ši terminą įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo, nenugalimos jėgos aplinkybių buvimo arba dėl kitų aplinkybių, kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, ir kai nėra leidimo turėtojo kaltės;**“.

9. Pakeisti 22¹ straipsnio 26 dalį ir ją išdėstyti taip:

„26. Už leidimų plėtrai ir eksploatacijai reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimus Valstybinė energetikos reguliavimo taryba įspėja šio leidimo turėtoją apie galimą leidimo galiojimo sustabdymą šio straipsnio 27 dalyje nustatytais pagrindais ir, šioje dalyje nustatytais terminais nepašalinus reguliuojamos veiklos pažeidimų, sustabdo jų galiojimą arba informuoja apie šio leidimo galiojimo panaikinimą šio straipsnio 29 dalyje nustatytais pagrindais. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtoju, kuris yra įspėtas apie leidimo galiojimo sustabdymą ar kurio leidimo galiojimas yra sustabdytas, nustatomas 30 kalendorinių dienų laikotarpis, per kurį turi būti pašalinti reguliuojamos veiklos pažeidimai. Pažeidimams pašalinti gali būti nustatomas ilgesnis laikotarpis, jeigu tai reikalinga dėl objektyvių priežasčių: dėl nuo leidimo turėtojo nepriklausančių priežasčių – valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių, **kitų aplinkybių, kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti ir kai nėra leidimo turėtojo kaltės** – leidimo turėtojas šio straipsnio 25 dalyje nustatytais terminais negauna statybą leidžiančio dokumento ar leidimo gaminti elektros energiją. Laikotarpis pažeidimams pašalinti nustatomas atsižvelgiant į jiems pašalinti reikalingą laikotarpį ir negali būti ilgesnis kaip 90 kalendorinių dienų, išskyrus atvejus, kai pažeidimams, įvykusiems dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių, pašalinti reikalingas ilgesnis laikotarpis.“

10. Pakeisti 22¹ straipsnio 33 dalį ir ją išdėstyti taip:

„33. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas Vyriausybės nustatyta tvarka į atskirą valstybės išdo sąskaitą lėšas perveda šiais atvejais:

1) kai nesilaiko pagal šio straipsnio 10 dalies 2 punktą priimtų veiklos sąlygų ir įsipareigojimų, išskyrus atvejus, kai priimtas veiklos sąlygas ir įsipareigojimus įvykdyti vėluoja dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių, **kitų aplinkybių, kurių leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, ir kai nėra leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojo kaltės.** Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas sumoka baudą, lygią priimtiems įsipareigojimams;

~~2) kai nesilaiko pagal šio straipsnio 10 dalies 17 punktą priimtų veiklos sąlygų ir įsipareigojimų, išskyrus atvejus, kai priimtas veiklos sąlygas ir įsipareigojimus įvykdyti vėluoja dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas už kiekvieną pradelstą dieną sumoka baudą, apskaičiuojamą 0,0342~~

~~Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo dienos, kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas turėjo įvykdyti įsipareigojimus, iki dienos, kai juos faktiškai įvykdė;~~

3) 2) kai nesilaiko šio straipsnio 25 dalies 1 punkte nustatytų veiklos sąlygų ir per 3 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos nėra gavęs statybą leidžiančio dokumento, išskyrus atvejus, kai priimtas veiklos sąlygas ir įsipareigojimus įvykdyti vėluoja dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių, **kitų aplinkybių, kurių leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti ir kai nėra leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojo kaltės.** Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas už kiekvieną pradelstą dieną sumoka baudą, apskaičiuojamą 0,0342 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo dienos, kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas turėjo gauti statybą leidžiantį dokumentą, iki dienos, kai šis dokumentas gaunamas arba leidimas plėtrai ir eksploatacijai panaikinamas šio straipsnio 29 dalyje numatytais pagrindais;

4) 3) kai nesilaiko šio straipsnio 25 dalies 5 punkte nustatytų veiklos sąlygų ir neteikia ataskaitų apie elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo eigą ir kitus įsipareigojimus. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas už kiekvieną pradelstą dieną sumoka baudą, apskaičiuojamą 0,0342 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo dienos, kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas turėjo pateikti ataskaitą, iki dienos, kai ją pateikė;

5) 4) kai vykdamas šio straipsnio 10 dalies 2 punkte nustatytus reikalavimus konkurso laimėtojas yra įpareigojamas pervesti lėšas į valstybės išdo sąskaitą.“

11. Pakeisti 22¹ straipsnio 36 dalį ir ją išdėstyti taip:

„36. Teritorijų, reikalingų prijungti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines, planuojamas plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prie elektros perdavimo tinklų, parengimo inžinerinės infrastruktūros plėtrai projektas yra pripažįstamas ypatingos valstybinės svarbos projektu, kurį įgyvendinant taikomas Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymas– (išskyrus reikalavimą pateikti projekto galimybių studiją), **jei žemės paėmimas visuomenės poreikiams numatytas Vyriausybės nutarime, kuriuo tvirtinamas teritorijų planavimo dokumentas (dokumentai), skirtas (skirti) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, planuojamoms plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prijungti prie elektros perdavimo tinklų.** Projektą įgyvendinanti institucija yra Energetikos ministerija.“

10 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 49 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių energijos gamybos įrenginių ir statinių projektai rengiami ir statybos ir (ar) įrengimo darbai vykdomi laikantis Aplinkos apsaugos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, Statybos įstatymo, ~~Lietuvos Respublikos specialiuoju~~ **Specialiuoju** žemės naudojimo sąlygų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytos tvarkos ir reikalavimų.“

2. Pakeisti 49 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. Asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje vykdymu, privalo registruotu laišku, įteikiamu pasirašytinai, informuoti žemės sklypų, ~~išskyrus miškų ūkio paskirties žemės sklypus,~~ patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose arba teritoriją, kurioje nebus užtikrinta atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams, jeigu tokia teritorija yra didesnė, negu vienas vėjo elektrinės stiebo aukštis aplink planuojamą elektrinę (toliau šiame straipsnyje – teritorija su statybos apribojimais), savininkus apie planuojamą statyti didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinę, pateikdamas informaciją apie numatomą vykdyti veiklą, vėjo elektrinės įrengtąją galią, tikslią veiklos vykdymo teritoriją, nurodant žemės sklypų unikalius numerius, jos plotą, apribojimus dėl naujų šio straipsnio 9 dalyje numatytos paskirties pastatų statybos ir (ar) patalpų įrengimo, teritorijų rekreacijai planavimo, taip pat teisę pateikti prieštaravimą raštu dėl vėjo elektrinės statybos per 20 darbo dienų nuo informacijos gavimo ir (arba) sudaryti susitarimą dėl veiklos žemės sklypuose sąlygų su asmeniu,

planuojančiu statyti didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektrinę. Raštu taip pat informuojama apie teisę kreiptis į konkretų subjektą, nurodant jo pavadinimą, juridinio asmens arba kitos organizacijos ar jų padalinių kodą, buveinę, kontaktinius duomenis arba fizinio asmens vardą, pavardę, kontaktinius duomenis, dėl papildomos informacijos suteikimo.“

3. Pakeisti 49 straipsnio 15 dalį ir ją išdėstyti taip:

„15. Asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje vykdymu, taip pat privalo registruotu laišku, įteikiamu pasirašytinai, informuoti žemės sklypų, ~~išskyrus miškų ūkio paskirties žemės sklypus~~, ir šio straipsnio 9 dalyje numatytos paskirties pastatų, jeigu tokių yra, patenkančių į teritorijas, esančias tarp teritorijos su statybos apribojimais ir šio straipsnio 9 dalyje nurodyto atstumo, savininkus apie planuojamą statyti didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinę, pateikdamas informaciją apie numatomą vykdyti veiklą, vėjo elektrinės įrengtąją galią, tikslią veiklos vykdymo teritoriją, nurodant žemės sklypų unikalius numerius, jos plotą, galimus apribojimus dėl naujų šio straipsnio 9 dalyje numatytos paskirties pastatų statybos ir (ar) patalpų įrengimo, teritorijų rekreacijai planavimo, taip pat teisę pateikti prieštaravimą raštu dėl vėjo elektrinės statybos per 20 darbo dienų nuo informacijos gavimo ir (arba) sudaryti šioje dalyje nurodytą susitarimą. Raštu taip pat informuojama apie teisę kreiptis į konkretų subjektą, nurodant jo pavadinimą, juridinio asmens arba kitos organizacijos ar jų padalinių kodą, buveinę, kontaktinius duomenis arba fizinio asmens vardą, pavardę, kontaktinius duomenis, dėl papildomos informacijos suteikimo. Prieštaravimą dėl planuojamos vėjo elektrinės statybos gali pateikti šio straipsnio 9 dalyje nurodytos paskirties pastatų, jeigu tokių yra, patenkančių į teritorijas, esančias tarp teritorijos su statybos apribojimais ir šio straipsnio 9 dalyje nurodyto atstumo, savininkai, taip pat asmenys, kurie pradėjo vykdyti procedūras, susijusias su šio straipsnio 9 dalyje nurodytų naujų nurodytos paskirties pastatų statyba, patalpų įrengimu ar teritorijų rekreacijai planavimu. Prieštaravimą pateikę pastatų, patenkančių į teritorijas, esančias tarp teritorijos su statybos apribojimais ir šio straipsnio 9 dalyje nurodyto atstumo, savininkai, taip pat asmenys, kurie pradėjo vykdyti procedūras, susijusias su šio straipsnio 9 dalyje nurodytų naujų nurodytos paskirties pastatų statyba, patalpų įrengimu ar teritorijų rekreacijai planavimu, gali sudaryti su asmeniu, planuojančiu statyti didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektrinę, susitarimą dėl atitikties visuomenės sveikatos saugos reikalavimams užtikrinimo arba, kai pradėtos vykdyti procedūros, susijusios su šio straipsnio 9 dalyje nurodytų naujų nurodytos paskirties pastatų statyba, patalpų įrengimu ar teritorijų rekreacijai planavimu, dėl faktiškai patirtų išlaidų, susijusių su pradėtomis vykdyti procedūromis, atlyginimo tuo atveju, kai nėra galimybės užtikrinti atitikties sveikatos saugos reikalavimams. Nepavykus susitarti, ginčas sprendžiamas įstatymų nustatyta tvarka.“

4. Pakeisti 49 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. Jeigu šio straipsnio 14 ar 15 dalyje nurodyto registruoto laiško nepavyksta įteikti arba žemės sklypo ir (ar) statinio savininko buvimo ar gyvenamoji vieta nežinoma, per 15 darbo dienų nuo šio laiško grąžinimo dienos informaciją apie numatomą vykdyti veiklą asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje vykdymu, viešai paskelbia viename iš nacionalinių, ~~ir~~ viename iš vietos laikraščių, jeigu toks laikraštis leidžiamas nustatytoje teritorijoje, kurioje numatoma vykdyti veiklą **ir savivaldybės interneto svetainėje**. Skelbiamoje informacijoje nurodoma: žemės sklypų, kuriuose numatoma vykdyti veiklą, unikalūs numeriai; adresas, nurodant savivaldybę, vietovę, gatvę, numerį, galimi apribojimai dėl naujų šio straipsnio 9 dalyje numatytos paskirties pastatų statybos ir (ar) patalpų įrengimo, teritorijų rekreacijai planavimo, taip pat teisę pateikti šio straipsnio 14 ir (ar) 15 dalyse nurodytą prieštaravimą raštu per 20 darbo dienų nuo informacijos paskelbimo ir sudaryti šio straipsnio 14 ir (ar) 15 dalyse nurodytus susitarimus su asmeniu, planuojančiu vėjo elektrinės statybą; arba nuoroda, kur su planuojamos veiklos informacija galima susipažinti; konkretaus subjekto, į kurį galėtų būti kreipiamasi dėl papildomos informacijos suteikimo, pavadinimas, juridinio asmens arba kitos organizacijos ar jų padalinių kodas, buveinė, kontaktiniai duomenys arba fizinio asmens vardas, pavardė, kontaktiniai duomenys ir galimybė pateikti šio straipsnio 14 ir (ar) 15 dalyse nurodytą prieštaravimą raštu per 20 darbo dienų nuo informacijos paskelbimo ir sudaryti šio straipsnio 14 ir (ar) 15 dalyse nurodytą susitarimą su asmeniu, planuojančiu vėjo elektrinės statybą. Kai ši informacija viešai paskelbiama viename iš

nacionalinių, ir viename iš vietos laikraščių, kai toks leidžiamas teritorijoje, kurioje numatoma vykdyti veiklą **ir savivaldybės interneto svetainėje**, yra laikoma, kad žemės sklypų ir statinių, patenkančių į šio straipsnio 14 ir 15 dalyse nurodytą atstumą, savininkams pranešta skelbimo išspausdinimo viename iš nacionalinių laikraščių dieną.“

5. Pakeisti 49 straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:

„17. Jeigu, atlikus šio straipsnio 14, 15 ir 16 dalyse numatytas informavimo procedūras, gaunamas rašytinis prieštaravimas dėl planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybos, vėjo elektrinės statyba negalima, išskyrus atvejus, kai asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos vykdymu didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje, ir asmuo, pateikęs prieštaravimą, sudaro šio straipsnio 14 ir (ar) 15 dalyse nurodytus susitarimus raštu. Negavus prieštaravimo raštu per nustatytą terminą, laikoma, kad žemės sklypų ir (ar) statinių, esančių šio straipsnio 9 dalyje nurodytu atstumu, savininkai planuojamai didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybai neprieštarauja. ~~Miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkai pagal šio straipsnio 14, 15 ir 16 dalyse numatytas informavimo procedūras nėra informuojami ir teikti prieštaravimų dėl didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybų negali.~~“

6. Pakeisti 49 straipsnio 19 dalį ir ją išdėstyti taip:

„19. Vėjo elektrinių statybos vietos teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo klausimus, taikomos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, kurios iš anksto, teritorijų planavimo metu, o kai teritorijų planavimo dokumentas nerengiamas, – iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo, Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nustatytais terminais, derinamos su Lietuvos kariuomenės vadu ir kitomis institucijomis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Vėjo elektrinių statybos vietoms nepritariama, jeigu planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių negalima išvengti panaudojant papildomas priemones. Jeigu nustatoma, kad planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių galima išvengti panaudojant papildomas priemones, **vėjo elektrinę (elektrines) statantis (įrengiantis) asmuo privalo sudaryti galimybę Lietuvos kariuomenei ir kitoms nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms įrengti reikalingas papildomas priemones, jas prižiūrėti ir eksploatuoti. Papildomų priemonių įrengimo, priežiūros ir eksploatavimo tvarką vėjo elektrinę (elektrines) statantis asmuo su Lietuvos kariuomene ir kita nacionalinį saugumą užtikrinančia institucija nustato tarpusavio susitarimu.** ~~vėjo elektrinių statybos vietos derinamos su sąlyga, kad statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo derinimo išvadoje nurodytai institucijai pateiks patvirtintą statybos projektą ir su šia institucija pasirašys sutartį dėl kompensacijos, skirtos daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų atlikimui užtikrinti, atlyginti, sumokėjimo ir pateiks šios prievolės įvykdymo užtikrinimą. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas dauginant leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių ar leidime plėtrai ir eksploatacijai, kai elektrinė plėtojama jūrinėje teritorijoje, numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 18 eurų už 1 kW. Kompensacijų mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Kompensacijos naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka kaip kitos biudžetinių įstaigų lėšos, kurios nėra gautos kaip valstybės biudžeto asignavimai.~~“

11 straipsnis. 64 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 64 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„64 straipsnis. Skundų nagrinėjimas

1. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išankstine **privaloma** skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka nagrinėja suinteresuotų asmenų skundus dėl elektros tinklų operatorių, šilumos tiekėjų ir dujų sistemų operatorių veiksmų ar neveikimo, kreipiantis dėl šių asmenų įrenginių prijungimo prie atitinkamų tinklų ar sistemų, prijungiant įrenginius, priimant pagamintą energiją į energetikos tinklus ar sistemas ir (ar) vykdant kitas šio įstatymo nustatytas pareigas, susijusias su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu energijai gaminti.

2. Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikti skundai nagrinėjami šiame įstatyme ir Energetikos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nagrinėdama ginčą, vadovaujasi šiame įstatyme nustatytais atsinaujinančių energijos išteklių reguliavimo principais ir šio įstatymo tikslais, taip pat *mutatis mutandis* Civilinio proceso kodekse nurodytais proceso koncentracijos ir ekonomiško, kooperacijos, rungimosi, dispozityvumo, šalių procesinio lygiateisiškumo principais tiek, kiek šiame įstatyme nenustatyta kitaip.

3. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimas įsiteisėja ir yra privalomas vykdyti pasibaigus terminui, nustatytam šio straipsnio 4 dalyje, per kurį ginčo šalys turi teisę kreiptis tiesiogiai į bendrosios kompetencijos teismą ir prašyti nagrinėti jų ginčą iš esmės. Kreipimasis į bendrosios kompetencijos teismą po Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimo, kuriuo ginčas išnagrinėtas iš esmės ar ginčo nagrinėjimas nutrauktas, nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

4. Ginčo šalys per 30 kalendorinių dienų nuo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimo, kuriuo ginčas išnagrinėtas iš esmės ar ginčo nagrinėjimas nutrauktas, priėmimo dienos turi teisę kreiptis į bendrosios kompetencijos teismą ir prašyti nagrinėti jų ginčą iš esmės. Tokiu atveju ginčo šalių procesinė padėtis nesikeičia. Bendrosios kompetencijos teismas, nagrinėdamas ginčą, vadovaujasi šiame įstatyme nustatytais atsinaujinančių energijos išteklių reguliavimo principais ir šio įstatymo tikslais bei *mutatis mutandis* taiko Civilinio proceso kodekso XXI¹ skyriuje numatytus bylų nagrinėjimo terminus.

5. Bendrosios kompetencijos teismas bet kurios ginčo šalies prašymu, taip pat savo iniciatyva gali taikyti šio straipsnio 6 dalyje nurodytas laikinas apsaugos priemones, jeigu jų nepritaikius sprendimą dėl pateikto prašymo išspręsti ginčą įvykdyti gali tapti sunkiau arba to padaryti bus nebeįmanoma. Bendrosios kompetencijos teismas priima motyvuotą nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, vadovaudamasis ekonomiško, efektyvumo, proporcingumo principais ir viešuoju interesu. Bendrosios kompetencijos teismas gali netaikyti laikinųjų apsaugos priemonių, jeigu jų neigiamos pasekmės galėtų viršyti jų teikiamą naudą.

6. Bendrosios kompetencijos teismas gali taikyti šias laikinas apsaugos priemones:

- 1) nustatyti įpareigojimą susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų atlikimo;
- 2) nustatyti įpareigojimą atlikti tam tikrus veiksmus.

7. Taikant laikinas apsaugos priemones ginčo šalies prašymu bendrosios kompetencijos teismas per nustatytą terminą įpareigoja pateikti nuostolių, galinčių atsirasti dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, atlyginimo užtikrinimą. Nuostolių dydis apskaičiuojamas vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka. Nuostolių dydis apskaičiuojamas dauginant prašomų rezervuoti elektros tinklų pralaidumų dydį (kW) iš 50 eurų už 1 kW. Šių nuostolių atlyginimas gali būti užtikrinamas ir banko garantija. Nesumokėjus nuostolių atlyginimui užtikrinti skirtų pinigų arba nepateikus banko garantijos per nustatytą terminą, per tris darbo dienas nuo termino pabaigos dienos bendrosios kompetencijos teismas privalo panaikinti taikytas laikinas apsaugos priemones.“

12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 2 ir 8 straipsnius ir šio straipsnio 11 dalį, įsigalioja 2023 m. liepos 1 d.

2. Šio įstatymo 2 ir 8 straipsniai įsigalioja 2023 m. rugsėjo 1 d.

3. Šio įstatymo 6 straipsnyje išdėstytos Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio nuostatos taikomos asmenims, planuojantiems vykdyti veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatytais sąlygomis, elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolą (toliau – ketinimų protokolą) pasirašiusiems po šio įstatymo įsigaliojimo.

4. Po šio įstatymo 8 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20⁴ straipsnio įsigaliojimo Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodyti elektros energijos kiekio apskaitos principai nėra taikomi asmenims, išskyrus ne pelno siekiančius

juridinius asmenis, siekiantiems tapti nebuitiniais, gaminančiais vartotojais ar gaminančiais vartotojais, kurie nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo vėjo elektrinę ar jos dalį. Šiems asmenims, elektrinės prijungimo sąlygas gavusiems ar elektrinę ar jos dalį įsigijusiems iš asmens, veikiančio pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas, po šio įstatymo 8 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20⁴ straipsnio įsigaliojimo taikomos šio įstatymo 8 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20⁴ straipsnio nuostatos.

5. Šio įstatymo 8 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20⁴ straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas apskaitos laikotarpis skaičiuojamas nuo šio straipsnio įsigaliojimo iki 2025 m. kovo 31 d. Apskaitos laikotarpis taikomas nepriklausomai nuo asmens ir elektros energijos tiekėjo sutarties dėl grynojo atsikaitymo sudarymo datos.

6. Šio įstatymo 10 straipsnio 2–5 dalyse išdėstytos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 14–17 dalių nuostatos netaikomos tais atvejais, kai asmenys iki šio įstatymo įsigaliojimo su elektros tinklų operatoriumi yra pasirašę ketinimų protokolą.

7. Šio įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22¹ straipsnio 10 dalies 16 punktas taikomas organizuojant konkursus naudoti jūrinę teritoriją Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje nustatytose dalyse atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, kurie pradėti organizuoti (pradėtas asmenų, siekiančių dalyvauti konkurse, registracijos ir dokumentų teikimo etapas) po šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

8. Pirmosios instancijos teismai iki šio įstatymo įsigaliojimo priimtus ieškinius (pareiškimus, prašymus) išnagrinėja pagal procesines teisės normas, galiojusias iki šio įstatymo įsigaliojimo. Bylose, kuriose sprendimai pirmosios instancijos teisme priimti iki šio įstatymo įsigaliojimo, apeliaciniai skundai ar atskirieji skundai dėl jų išnagrinėjami pagal procesines teisės normas, galiojusias iki šio įsigaliojimo. Bylose, kuriose sprendimai pirmosios instancijos teisme priimti po šio įstatymo įsigaliojimo, apeliaciniai skundai ar atskirieji skundai dėl jų išnagrinėjami pagal šio įstatymo procesines teisės normas.

9. Šio įstatymo 64 straipsnio 5, 6 ir 7 dalyse išdėstytos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostatos taikomos iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtose bylose, kai laikinosios apsaugos priemonės jau buvo pritaikytos, ir po šio įstatymo įsigaliojimo pradėtose bylose.

10. Asmenys, kuriems prijungimo sąlygos yra išduotos iki 2023 m. liepos 8 d. ir kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo nėra gavę leidimo gaminti elektros energiją, turi teisę vieną kartą leidimo plėtoti elektros energiją galiojimo laikotarpiu keisti veiklą į elektros energiją gaminančio vartotojo arba asmens, vykdančio veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nurodytomis sąlygomis, išlaikydami turimą elektros tinklų rezervaciją.

11. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos energetikos ministras ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2023 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus dėl šio įstatymo 6, 7 ir 9 straipsnių, 10 straipsnio 6 dalies nuostatų, o iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. – dėl šio įstatymo 2 ir 8 straipsnių nuostatų.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas